Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0104

Strategija Global Gateway - posljedice u prošlosti i usmjerenje u budućnosti

Rezolucija Europskog parlamenta od 26. ožujka 2026. o strategiji Global Gateway – posljedice u prošlosti i usmjerenje u budućnosti (2025/2073(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članak 21. Ugovora o Europskoj uniji,

– uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 208. i članak 322. stavak 1.,

– uzimajući u obzir zajedničku izjavu Vijeća i predstavnika vlada država članica koji se sastaju u Vijeću, Europskog parlamenta i Europske komisije od 30. lipnja 2017. naslovljenu „Novi europski konsenzus o razvoju – naš svijet, naše dostojanstvo, naša budućnost”[1],

– uzimajući u obzir Europski konsenzus o humanitarnoj pomoći i pristup povezanosti humanitarnog djelovanja, razvoja i mira koje zagovaraju Vijeće i Komisija,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009[2] (Uredba o Instrumentu NDICI-Globalna Europa),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1529 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. rujna 2021. o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III)[3],

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog

---

1 SL C 210, 30.6.2017., str. 1.
2 SL L 209, 14.6.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.
3 SL L 330, 20.9.2021., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 25. studenog 2020. naslovljenu „Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III – ambiciozan plan za rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena u okviru vanjskog djelovanja EU-a” (JOIN(2020)0017),

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 16. rujna 2021. o strategiji EU-a za suradnju u indo-pacifičkoj regiji (JOIN(2021)0024),

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 1. prosinca 2021. naslovljenu „Global Gateway” (JOIN(2021)0030),

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 2. listopada 2024. naslovljenu „Razvoj održivih međunarodnih partnerstava Tima Europa” (JOIN(2024)0025),

– uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju 2020. – 2024.,

– uzimajući u obzir Europski stup socijalnih prava i njegovu važnost za uključiv, održiv i pravedan gospodarski razvoj;

– uzimajući u obzir strategiju EU-a za globalno zdravlje,

– uzimajući u obzir Odluku Vijeća od 26. srpnja 2010. o utvrđivanju ustroja i rada Europske službe za vanjsko djelovanje[4],

– uzimajući u obzir Napomenu Vijeća od 28. listopada 2022. o radnim dogovorima o upravljanju strategijom Global Gateway,

– uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 21. lipnja 2024. o evaluaciji instrumenta za vanjsko financiranje NDICI – Globalna Europa u sredini programskog razdoblja i Zaključke Vijeća od 21. studenoga 2023. o pristupu Tima Europa,

– uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 20. listopada 2025. o provedbi Strategije EU-a za suradnju u indo-pacifičkoj regiji,

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 16. srpnja 2025. o uspostavi Globalne Europe (COM(2025)0551),

– uzimajući u obzir mišljenje 03/2024 Europskog revizorskog suda priloženo Komisijinoj evaluaciji Jamstva za vanjsko djelovanje, objavljeno 12. prosinca 2024.,

– uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br.

---

4 SL L 201, 3.8.2010., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj.

17/2025 od 16. rujna 2025. naslovljeno „Pomoć EU-a za trgovinu najmanje razvijenim zemljama - Potrebe se rješavaju, no upotreba financijskih sredstava EU-a ne napreduje prema planu za dostizanje ciljne vrijednosti za 2030.”,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom koja je stupila na snagu u EU-u 22. siječnja 2011. u skladu s Odlukom Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009.,

– uzimajući u obzir Rezoluciju Ujedinjenih naroda br. 70/1 od 25. rujna 2015. naslovljenu „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” (Program do 2030.), usvojenu na Sastanku na vrhu Ujedinjenih naroda o održivom razvoju održanom u New Yorku, kojom su utvrđeni ciljevi održivog razvoja,

– uzimajući u obzir Pariški sporazum donesen 12. prosinca 2015. u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime, a posebno njegove odredbe o prilagodbi, otpornosti i pružanju potpore najranjivijim zemljama;

– uzimajući u obzir zaključke Drugog svjetskog sastanka na vrhu o socijalnom razvoju, održanog u Dohi od 4. do 6. studenoga 2025. na kojem je ponovno potvrđena središnja važnost socijalnog razvoja, univerzalne socijalne zaštite te suzbijanja siromaštva i nejednakosti kao ključnih stupova održivog razvoja,

– uzimajući u obzir Okvir Ujedinjenih naroda za suradnju u području održivog razvoja kao glavni instrument za planiranje i provedbu razvojnih aktivnosti UN-a na razini zemlje,

– uzimajući u obzir Akcijski plan iz Addis Abebe o financiranju razvoja, donesen na Trećoj međunarodnoj konferenciji o financiranju razvoja održanoj u Addis Abebi u Etiopiji od 13. do 16. srpnja 2015., i zaključni dokument o obvezi iz Seville, donesen na Četvrtoj međunarodnoj konferenciji o financiranju razvoja održanoj u Sevilli u Španjolskoj od 30. lipnja do 3. srpnja 2025.,

– uzimajući u obzir nacrt memoranduma o razumijevanju između EU-a i Republike Južne Afrike o partnerstvu za čistu trgovinu i ulaganja, potpisan 20. studenoga 2025.,

– uzimajući u obzir memorandum o razumijevanju između EU-a i Republike Južne Afrike o osnivanju strateškog partnerstva za održive lance vrijednosti minerala i metala, potpisan 20. studenoga 2025.,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o povezivosti i odnosima EU-a i Azije[5],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. studenoga 2022. o budućoj

---

5 SL C 456, 10.11.2021., str. 117.

europskoj financijskoj strukturi za razvoj[6],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. prosinca 2023. o provedbi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa[7],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. siječnja 2024. o sigurnosnim i obrambenim implikacijama utjecaja Kine na kritične infrastrukture u Europskoj uniji[8],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. siječnja 2024. o izradi sveobuhvatne europske strategije za luke[9],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. travnja 2025. o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike – godišnje izvješće za 2024.[10],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. travnja 2025. o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2024.[11],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. svibnja 2025. o nadzoru financijskih aktivnosti Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2023.[12],

– uzimajući u obzir svoju Odluku od 7. svibnja 2025. o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2023., dio III. – Komisija i izvršne agencije te deveti, deseti i jedanaesti Europski razvojni fond[13],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. srpnja 2025. o provedbi i ostvarenju ciljeva održivog razvoja uoči Političkog foruma na visokoj razini 2025.[14],

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za vanjske poslove i

---

6 SL C 167, 11.5.2023., str. 57.
7 SL C, C/2024/4163, 2.8.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4163/oj.
8 SL C, C/2024/5719, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5719/oj.
9 SL C, C/2024/5716, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5716/oj.
10 SL C, C/2025/4388, 9.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4388/oj.
11 SL C, C/2025/4390, 9.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.
12 SL C, C/2026/574, 24.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/574/oj.
13 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0077.
14 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0159.

Odbora za razvoj u skladu sa člankom 59. Poslovnika,

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za međunarodnu trgovinu,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove i Odbora za razvoj (A10-0045/2026),

A. budući da je strategija Global Gateway uspostavljena 1. prosinca 2021. kako bi postala vodeći okvir EU-a za održivu povezivost i globalna ulaganja te alternativa kineskoj inicijativi „Jedan pojas, jedan put, kao i za usklađivanje sa širim ciljem međunarodne zajednice u pogledu iskorištavanja uključenosti privatnog sektora za povećanje financijskih sredstava za razvoj „s milijardi na bilijune” u cilju podmirivanja najskupljih aspekata ciljeva održivog razvoja; budući da je riječ o strategiji i političkoj inicijativi, a ne o instrumentu ili uredbi; budući da se strategija Global Gateway, kad je riječ o pravnom okviru i financiranju, oslanja na financijsku strukturu EU-a za vanjsko djelovanje, a posebno politiku i proračun za razvojnu suradnju EU-a te najviše na Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa;

B. budući da će u okruženju povećanog geopolitičkog suparništva i nesigurnosti strategija Global Gateway, ako se pravilno primijeni i priopći, povećati geopolitičku važnost i vidljivost EU-a na globalnoj sceni poticanjem pametnih, čistih i sigurnih veza između EU-a i njegovih partnera u području digitalnih tehnologija, energetike i prometa te jačanjem zdravstvenih, obrazovnih i istraživačkih sustava diljem svijeta, u okviru Programa održivog razvoja do 2030. i relevantnih ciljeva održivog razvoja, kao i obnovom industrijske konkurentnosti Europe, smanjenjem njezinih ovisnosti u ključnim sektorima i protutežom sve većem utjecaju Kine;

C. budući da se najudaljenije regije i prekomorske zemlje i područja EU-a nalaze u blizini strateških područja za razvoj projekata u okviru strategije Global Gateway; budući da razvoj tih područja pozitivno utječe na sigurnost i prosperitet najudaljenijih regija te prekomorskih zemalja i područja;

D. budući da od financiranja EU-a u okviru strategije Global Gateway ne smiju imati koristi subjekti koji narušavaju europske sigurnosne i gospodarske interese, uključujući poduzeća na koja se primjenjuju sankcije EU-a, poduzeća u državnom vlasništvu ili pod kontrolom države ako su te države sustavni konkurenti ili subjekte uključene u izbjegavanje sankcija, prijenose robe s dvojnom namjenom u Rusiju ili druge neprijateljske aktivnosti; budući da bi uvjet za sudjelovanje u projektima iz strategije Global Gateway trebala biti potpuna usklađenost s mjerama ograničavanja EU-a, kao i vjerodostojne mjere sprečavanja izbjegavanja sankcija;

E. budući da geopolitički utjecaj i sposobnost sklapanja dugoročnih partnerstava na obostranu korist uvelike ovise o gospodarskoj snazi, pristupu tržištima i institucijskim kapacitetima, kao i uzajamno

dogovorenim planovima; budući da bi se partnerstvo i ulaganja u okviru strategije Global Gateway trebali oslanjati na uzajamnost te dokazivu i konkretnu obostranu korist i interes; budući da će za prelazak s odnosa donatora i primatelja na uzajamno korisna partnerstva za ulaganja biti potrebna nova rješenja prilagođena konkretnim kontekstima;

F. budući da međuovisnost u digitalnom i energetskom sustavu te lancima opskrbe stvara i prilike i ranjivosti za EU; budući da učinkovito uključivanje privatnog sektora i provedba projekata, dostatna financijska sredstva i snažna koordinacija s partnerima, uključujući civilno društvo, doprinose vjerodostojnosti EU-a kao globalnog aktera;

G. budući da je u interesu EU-a promicati socijalni, gospodarski, ljudski i okolišni razvoj, među ostalim u okviru partnerstva s civilnim društvom te poboljšanom diplomacijom i poslovnom suradnjom;

H. budući da je glavni cilj razvojne suradnje EU-a, kako je utvrđeno u članku 208. UFEU-a, smanjenje i dugoročno iskorjenjivanje siromaštva, što zahtijeva ulaganja i suradnju, među ostalim, u području obrazovanja, otvaranja radnih mjesta, zdravlja i socijalne zaštite kako bi se osiguralo postizanje Programa održivog razvoja do 2030. i ciljeva održivog razvoja, uz istodobnu zaštitu i unapređenje geopolitičkih interesa EU-a;

I. budući da su u Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa jasno definirani kvantitativni ciljevi u području ljudskog razvoja, rodne ravnopravnosti i klimatskog djelovanja; budući da je strategija Global Gateway posvećena održavanju visokih standarda ljudskih, socijalnih i radničkih prava, transparentnosti, stvaranju ravnopravnih partnerstava umjesto ovisnosti te osiguravanju demokratskog plana ulaganja;

J. budući da održiva ulaganja u partnerske zemlje potaknuta vrijednostima doprinose globalnoj stabilnosti i sigurnosti; budući da 23 % svjetskog stanovništva živi u nestabilnim uvjetima; budući da je upotreba posebnih instrumenata za djelovanje u nestabilnim i sukobom pogođenim državama u strateškom interesu EU-a, među ostalim u okviru strategije Global Gateway; budući da javno-privatna partnerstva i infrastrukturni projekti u takvim zemljama mogu biti korisni i imati važan pozitivni učinak ako se osmisle na pravi način;

K. budući da nedostatak ulaganja u ciljeve održivog razvoja u zemljama u razvoju sada iznosi 4 bilijuna USD godišnje; budući da predanost privatnog sektora ciljevima održivog razvoja nudi mogućnost povećanja opsega razvojnih mjera i njihove održivosti u vidu otvaranja dostojanstvenih radnih mjesta, poticanja gospodarskog rasta i iskorjenjivanja siromaštva;

L. budući da su se EU i njegove države članice obvezali potrošiti 0,7 % svojeg bruto nacionalnog dohotka na službenu razvojnu pomoć,

namijenjenu promicanju gospodarskog razvoja i dobrobiti zemalja u razvoju; budući da geopolitička pitanja ne smiju prevladati nad načelima razvojne učinkovitosti ni narušavati prioritete partnerskih zemalja;

M. budući da se trajni rezultati ne mogu postići ako partnerske zemlje nisu predane dugoročnom jačanju demokratskog razvoja;

N. budući da uspjeh strategije Global Gateway ovisi o pristupu Tima Europa, koji je u protekle tri godine nastojao pokazati odgovornost, obvezu i ujednačeniji glas EU-a u svijetu; budući da bi se koncept Tim Europa mogao dodatno poboljšati u području zajedničkih programa, osmišljanja projekata, upravljanja, donošenja odluka i uključivanja dionika;

O. budući da su određeni vodeći projekti u okviru strategije Global Gateway već utvrđeni kao prioriteti na temelju Partnerstva za globalnu infrastrukturu i ulaganja skupine G-7;

P. budući da su neke države članice uspostavile nacionalne planove partnerstva; budući da se države članice potiču na razmjenu najboljih praksi;

Q. budući da je Parlament pozdravio strategiju Global Gateway kao usklađen odgovor EU-a na globalne izazove, istodobno ističući nedostatke u njezinu upravljanju, uključujući usklađivanje s prioritetima partnerskih zemalja, učinak, sudjelovanje dionika i transparentnost, kao i nedostatak redovitog izvješćivanja o učinku vodećih inicijativa; budući da postupak donošenja odluka u okviru strategije Global Gateway nije utvrđen zakonom, već je uređen unutarnjim postupcima Komisije i odlukama Vijeća;

R. budući da bi Parlament trebao u potpunosti iskoristiti utjecaj koji ima u pogledu demokratskog nadzora politike i upravljanja strategijom Global Gateway, kao i u jamčenju odgovornosti u evaluaciji projekata;

S. budući da u okviru trenutačne strategije Global Gateway izabrana tijela, uključujući parlamente, kao i civilno društvo i neovisni stručnjaci nemaju aktivnu ulogu u donošenju odluka ili praćenju i osiguravanju odgovornosti;

T. budući da javnost ima slab pristup informacijama o projektima u okviru strategije Global Gateway;

U. budući da bi ciljne vrijednosti i bolji alati za praćenje i evaluaciju mogli pomoći u procjeni doprinosa projekata razvojnim ciljevima i spriječiti štetne učinke u zemljama primateljicama;

Pregled stanja, strateški ciljevi i vizija

1. podsjeća da je inicijativa Global Gateway strateški geopolitički

koncept koji objedinjuje vanjsku, gospodarsku i razvojnu politiku, uključujući angažman EU-a u zaštiti klime i prilagodbi klimatskim promjenama, digitalnoj transformaciji te zdravstvenom, istraživačkom, obrazovnom i prometnom sektoru, čiji je cilj uspostava dugoročnih, strateških i uzajamno korisnih partnerstava s posebnim ciljem izgradnje i osiguravanja održivih lanaca opskrbe i otpornosti i u EU-u i u partnerskim zemljama, posebno snažnijim sudjelovanjem privatnog sektora; ističe da bi inicijativa Global Gateway trebala postati dugoročna strategija koja se temelji na modelu koji obuhvaća sve razine vlasti; u tom pogledu pozdravlja prelazak s modela donatora i primatelja na ravnopravna partnerstva; naglašava da bi naglasak trebao biti na pametnim ulaganjima u kvalitetnu infrastrukturu, uz poštovanje visokih socijalnih i okolišnih standarda te u skladu s interesima i vrijednostima EU-a, uključujući vladavinu prava, ljudska prava i relevantne međunarodne norme i standarde; ističe da su koordinacija s međunarodnim institucijama, uključivanje privatnog sektora i prilagođena strateška komunikacija, uključujući u zemljama primateljicama, ključne da bi instrument dosegao željenu razinu;

2. ističe da su novi geostrateški izazovi, kao što su aktualna ruska ratna agresija na Ukrajinu te sve veći utjecaj i asertivnost Kine i Rusije, gašenje Agencije Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj (USAID) i sve veći rezovi u službenoj razvojnoj pomoći, među ostalim u nekoliko država članica EU-a, doveli do znatnih nedostataka u financiranju pružanja osnovnih javnih usluga; naglašava da se akteri u području vanjske i sigurnosne politike i razvoja iz EU-a moraju bolje koristiti oskudnim resursima i bolje koordinirati svoje djelovanje kako bi povećali učinak poluge, prisutnost, utjecaj i vidljivost EU-a diljem svijeta s pomoću uzajamno korisnih ulaganja, promicali održiv i uključiv rast u partnerskim zemljama, poboljšali jednakost i izvore zarade u lokalnim zajednicama te napredak u postizanju ciljeva održivog razvoja;

3. razumije da strategija Global Gateway ima potencijal za praćenje, olakšavanje i jačanje održivih europskih ulaganja na globalnoj razini, čime se partnerskim zemljama pruža prilika da razviju svoje industrije i stvore dodanu vrijednost i otvaraju dostojanstvena lokalna radna mjesta te im se omogućuje pristup vodećim tržištima u EU-u; ističe da dugoročna partnerstva koja EU omogućuje u okviru strategije Global Gateway mogu dovesti do stvarne alternativne ponude za partnerske zemlje u pogledu njihovih razvojnih i gospodarskih ciljeva, a istodobno doprinijeti sveobuhvatnim ciljevima Unije u pogledu konkurentnosti, otpornosti, diversifikacije i strateške autonomije i usto postići zajednički dogovorene međunarodne ciljeve;

4. prima na znanje političku volju predsjednice Komisije za proširenje strategije Global Gateway tijekom parlamentarnog saziva 2024. – 2029.; napominje da je Vijeće od 2022. podržalo više od 250 vodećih projekata; nadalje napominje da je prema navodima Komisije do kraja 2024. mobilizirano 306 milijardi EUR; žali zbog nedostatka

jasnoće i transparentnosti u pogledu financiranja i načina na koji je dosegnuta ta brojka od 306 milijardi EUR;

5. napominje da je odabir projekata slijedio pretjerano centraliziran pristup „odozgo prema dolje”, bez dostatnog uključivanja dionika; napominje da su koncept i kriteriji za projekte u okviru strategije Global Gateway i dalje nejasni i za države članice i za partnerske zemlje; naglašava važnost davanja prednosti modelu u kojem potražnja u partnerskim zemljama odgovara ponudama europskih poduzeća, u skladu s vanjskim, gospodarskim i razvojnim ciljevima EU-a te međunarodnim obvezama, posebno Programom održivog razvoja do 2030. i Pariškim sporazumom;

6. prima na znanje činjenicu da se strategija Global Gateway temelji na Uredbi o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa; nadalje prima na znanje prijedlog Komisije za novi Instrument Globalna Europa i primjećuje da se njime nije iskoristila prilika za uključivanje ikakvih bitnih odredbi o kodifikaciji strategije Global Gateway; izražava spremnost Parlamenta kao suzakonodavca da iznese prijedloge u svrhu pojašnjavanja;

7. ističe ga strategija Global Gateway mora ostati utemeljena na primarnom cilju razvojne suradnje EU-a, odnosno smanjenju i dugoročnom iskorjenjivanju siromaštva;

8. naglašava da je ključno osigurati ravnotežu između financiranja službene razvojne pomoći i financiranja koje nije povezano sa službenom razvojnom pomoći te istodobno poziva Komisiju da poboljša koordinaciju s nerazvojnim instrumentima i politikama; traži od Komisije da navede jesu li projekti u okviru strategije Global Gateway u skladu s kriterijima službene razvojne pomoći;

9. poziva Komisiju da uspostavi jasne i transparentne metodologije za procjenu razvojnog učinka intervencija u okviru strategije Global Gateway koje se financiraju iz službene razvojne pomoći EU-a i uključuju aktere iz privatnog sektora EU-a, kao i njihove prihvatljivosti s obzirom na kriterije Odbora za razvojnu pomoć Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj; naglašava da bi takve metodologije trebalo dopuniti procjenama strateške važnosti, uzimajući u obzir pouzdanu povezivost i istomišljenost, otpornost i dugoročnu održivost projekata, te poziva na redovito izvješćivanje Parlamenta na način koji odražava dvojni razvoj i geopolitičke ciljeve strategije Global Gateway;

10. ističe važnost sustavnijeg praćenja i evaluacije učinaka projekata u okviru strategije Global Gateway kako bi se povećala odgovornost, transparentnost i djelotvornost inicijative;

11. ističe da su ulaganja u osnaživanje žena i socijalni kapital u skladu s vrijednostima EU-a, ali i gospodarski profitabilna; ističe važnost primjene rodno osjetljivog pristupa u programima u okviru strategije Global Gateway kako bi se osiguralo da ulaganja doprinose rodnoj

ravnopravnosti;

12. žali zbog toga što preferirano zajedničko programiranje i provedba u suradnji Komisije i država članica utvrđeni u članku 12. stavku 2. Uredbe o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa nisu uspješno primijenjeni te su zamijenjeni ležernijom suradnjom u okviru Tima Europa; traži da se ta obveza zajedničkog programiranja integrira u budući Instrument Globalna Europa i da se na odgovarajući način provede, kako dionici strategije Global Gateway kontinuirano traže;

13. poziva države članice da izvrše sveobuhvatnu procjenu okvira Tima Europa, uključujući inicijative Tima Europa, pružajući informacije o njihovu napretku, uključenim akterima, njihovu financiranju i glavnim razvojnim ciljevima;

Geopolitička važnost strategije Global Gateway

14. poziva EU da ojača svoj strateški položaj, partnerstva i globalni kredibilitet tako što će putem strategije Global Gateway ponuditi održiv, transparentan i demokratski model kao alternativu konkurentnim modelima i infrastrukturnim inicijativama, u skladu s temeljnim vrijednostima EU-a; nadalje poziva Komisiju da djelotvorno i brzo promiče strategiju Global Gateway kao održivu alternativu agresivnim inicijativama konkurenata kao što su Kina i Rusija, čija potpora, kako se pokazalo, često dolazi s negativnim dugoročnim učincima, uključujući golemu ovisnost o dugu;

15. naglašava važnost jedinstvenog pristupa strategije Global Gateway od 360 stupnjeva, kojim se ulaganja dopunjuju potporom jačanju vladavine prava u partnerskim zemljama, uključujući neovisnost pravosuđa i antikorupcijske mjere, kao i odgovornim i demokratskim institucijama, čime se osigurava da projekti koje financira EU imaju stvaran učinak i da su usklađeni s temeljnim vrijednostima EU-a i ciljevima održivog razvoja te s izgradnjom poticajnog regulatornog okruženja u skladu s međunarodnim standardima i okolišnim, socijalnim i upravljačkim okvirima;

16. ističe da učinkovita provedba strategije Global Gateway ovisi o njezinoj sposobnosti odgovora na stvarne prioritete partnerskih zemalja; poziva Komisiju, Europsku službu za vanjsko djelovanje i države članice da osiguraju da su inicijative u okviru strategije Global Gateway što uključivije i odgovornije, osmišljene u suradnji s lokalnim dionicima i usklađene s nacionalnim i regionalnim razvojnim strategijama partnerskih zemalja u skladu s načelom vlasništva zemlje; ističe potrebu za povezivanjem dijaloga, ulaganja, razvojne suradnje i diplomatskog djelovanja kako bi se zajamčila strateška usklađenost i trajni učinak;

17. poziva Komisiju da osmisli projekte u okviru strategije Global Gateway na način da se osigura snažna komplementarnost i usklađenost s inicijativama kojima se promiče međunarodni poredak

utemeljen na pravilima i multilateralizam s obzirom na formiranje blokova i povećane napetosti;

18. poziva na dublju koordinaciju s partnerima istomišljenicima koji su voljni poštovati navedena načela i nastoje diversificirati svoje odnose i odgovoriti na razvojne potrebe, nadilazeći transakcijske sporazume, uz istodobnu usklađenost sa strateškim interesima EU-a, uključujući one koje brani u skupinama G7, G20 i UN-u, kako bi se maksimalno povećao kolektivni učinak i osigurali dosljedni standardi, financiranje i provedba projekata u konkurentnom geopolitičkom okruženju;

19. zabrinut je zbog izvješća da kineska trgovačka društva provode niz projekata u okviru strategije Global Gateway, čime se izravno krši cilj te inicijative da bude alternativa inicijativi „Jedan pojas, jedan put” i da se stvara stvarna nacionalna vrijednost u partnerskim zemljama; stoga poziva na hitnu istragu uključenosti kineskih poduzeća u projekte u okviru strategije Global Gateway;

20. podsjeća da temeljno načelo usklađenosti politika radi razvoja, kako je utvrđeno u članku 208. stavku 1. UFEU-a, obvezuje EU i njegove države članice da uzmu u obzir ciljeve razvojne suradnje u svim politikama koje mogu utjecati na zemlje u razvoju;

21. poziva na djelotvornije usklađivanje strategije Global Gateway sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a i ciljevima održivog razvoja; poziva EU da u većoj mjeri iskoristi svoju normativnu snagu i uključi demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava i održivi razvoj kao temelje svih projekata strategije Global Gateway uz istodobno osiguravanje dodatnosti;

22. naglašava da jačanje stabilnosti i sigurnosti u partnerskim zemljama doprinosi poticanju gospodarskih prilika, otpornosti i dugoročnog održivog razvoja, čime se rješava problem temeljnih uzroka nezakonitih migracija;

23. naglašava da je integracija usklađenosti politika za program održivog razvoja u strategiju EU-a Global Gateway ključna za zajednički pristup održivom i geoekonomskom razvoju;

24. poziva na to da se prednost da ulaganjima u energiju, kritične sirovine i zelenu tranziciju kako bi se smanjila ovisnost EU-a o stranim konkurentima, među ostalim u mreže obnovljive energije, koridore za čisti vodik i održivi promet, čime bi se ojačali globalni održivi razvoj i energetska autonomija EU-a; nadalje poziva na poboljšanje digitalnog suvereniteta i pouzdane povezanosti, uz promicanje demokratskih digitalnih standarda na globalnoj razini;

25. naglašava potrebu da ulaganja u okviru strategije Global Gateway budu usklađena s postojećim postupcima dužne pažnje EU-a te da budu otvorena i korisna lokalnim i regionalnim akterima na tržištu i civilnom društvu te da pomognu u uklanjanju infrastrukturnih nedostataka i nejednakosti, uključujući one povezane s digitalnim i

energetskim siromaštvom, posebno u ruralnim i perifernim područjima, osiguravajući da lokalne zajednice i zemlje proizvođači osjećaju koristi povezane s obnovljivom energijom i proizvodnjom minerala, u obliku prihoda i radnih mjesta; poziva na to da partnerske zemlje prepoznaju te razlike uz savjetovanje s lokalnim poduzećima, zajednicama i akterima iz civilnog društva; ističe da ti projekti moraju stvarati lokalne vrijednosti i poštovati načela univerzalne pristupačnosti i dizajna za sve, čime će se osigurati da infrastruktura ne stvara nove prepreke te da promiče potpunu uključenost osoba s invaliditetom u najranjivijem položaju;

26. naglašava da bi energetske projekte u okviru strategije Global Gateway trebalo osmišljavati tako da budu dovoljno fleksibilni da bi mogli odgovoriti na promjenjive tehnološke i tržišne potrebe u partnerskim zemljama; poziva Komisiju da uključi mehanizme za periodične preglede i, prema potrebi, preraspodjelu ili prilagodbu ulaganja, kako bi se osiguralo da projekti ostanu relevantni, troškovno učinkoviti i u skladu s promjenjivim potrebama za energijom u partnerskim zemljama;

27. ističe da se pri ulaganju u zelenu energiju u okviru strategije Global Gateway moraju imati na umu područja sukoba te se ulaganja moraju temeljiti na načelima pravednog i transparentnog upravljanja resursima, posebno kad je riječ o ekstrakciji kritičnih sirovina; poziva na praćenje mogućih daljnjih štetnih učinaka na okoliš i ljudska prava te na rizik od pogoršanja nejednakosti i sukoba, među ostalim u nestabilnim uvjetima; posebno naglašava da se to odnosi na velike infrastrukturne projekte kao što su hibridne elektrane, projekti povezani s vodikom, rudarenje litija, podatkovni centri, proširenje luka, zračne luke i prometni koridori;

28. naglašava da sve veća nesigurnost opskrbe vodom postaje velika prijetnja prilikama za gospodarski rast u partnerskim zemljama te predlaže da se u strategiju Global Gateway uključe projekti i politike u području vode; svjestan je da se održivi gospodarski razvoj oslanja i na zdrava vodna tijela te poziva na sustavnu integraciju „plave dimenzije” u ulaganja u okviru strategije Global Gateway kojima se podupire sigurnost opskrbe vodom, klimatska otpornost i dugoročni socioekonomski razvoj;

29. naglašava potencijal koji strategija Global Gateway nudi u području ublažavanja klimatskih promjena kroz ulaganja koja mogu doprinijeti stvaranju visokokvalitetnih jedinica emisija ugljika u partnerskim zemljama, čime se postižu uzajamno korisni ishodi;

30. poziva na pojašnjenje mjere u kojoj je strategija Global Gateway i dalje dio Partnerstva za globalnu infrastrukturu i ulaganja kao zajednička obveza skupine G7 za pružanje potpore javnim i privatnim ulaganjima u održivu, uključivu, otpornu i visokokvalitetnu infrastrukturu;

31. poziva na bližu suradnju s partnerima istomišljenicima u cilju izgradnje otporne mreže pouzdane povezivosti, posebno, ali ne isključivo, s partnerima kao što su Ujedinjena Kraljevina, Kanada, Japan, Australija, Novi Zeland, Republika Koreja, Indija i Tajvan;

32. ističe potrebu za kontinuiranom suradnjom i koordinacijom s UN-om i njegovim agencijama, što ima potencijal za poboljšanje globalne prisutnosti EU-a i načina na koji se doživljava u inozemstvu; stoga poziva Komisiju, zajedno s državama članicama okupljenima u Timu Europa, i sve druge partnere istomišljenike strategije Global Gateway da se nadovežu na lokalno znanje i tehničku stručnost UN-a i njegovu ulogu u stvaranju poticajnog okruženja, osiguravanju lokalne odgovornosti, promicanju uključivog i održivog razvoja i podupiranju partnerskih zemalja u izgradnji otpornih sustava za zdravstvo, obrazovanje i socijalnu zaštitu;

Razvojna suradnja

33. naglašava da su EU i njegove države članice i dalje najveći pružatelji službene razvojne pomoći na svijetu; naglašava da EU ima i veliku gospodarsku prednost kad je riječ o pružanju pristupa privlačnom unutarnjem tržištu, a istodobno može razumjeti i poštovati lokalne okolnosti te odgovoriti na potrebe za ljudskim razvojem, zaštitom okoliša i otvaranjem dostojanstvenih lokalnih radnih mjesta;

34. ističe potencijal strategije Global Gateway kao učinkovit alat za mobilizaciju sredstava potrebnih za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja UN-a te za odgovor na interes brojnih partnerskih zemalja za privatna ulaganja i globalnu integraciju lokalnih lanaca vrijednosti;

35. naglašava da razvojna suradnja EU-a mora nastaviti pružati potporu partnerskim zemljama u kontekstima u kojima strategija Global Gateway nije prikladan odgovor na njihove potrebe; naglašava da nestabilna i sukobom pogođena okruženja zahtijevaju posebnu pozornost i prilagođene oblike ulaganja, kao što su bespovratna sredstva i usklađeno djelovanje među humanitarnim, razvojnim i mirovnim akterima, među ostalim u najmanje razvijenim zemljama, kojima se nadopunjuje ili nadilazi strategija Global Gateway, s posebnim naglaskom na suradnji s lokalnim akterima i njihovu osnaživanju; poziva na ambicioznu strategiju s antropocentričnim pristupom nestabilnim okruženjima kako bi se izgradnja mira provela povezivanjem humanitarne pomoći, razvoja i mira; u tom kontekstu naglašava da se tradicionalna službena razvojna pomoć ne bi trebala preusmjeravati otamo gdje je najpotrebnija te da mora ostati ključan alat za potporu sektorima kao što su zdravstvena skrb, obrazovanje, lokalna mala poljoprivreda, sigurnost opskrbe hranom, prehrana, voda, odgovarajuće stanovanje i socijalna zaštita, što su preduvjeti za stabilna, uključiva i prosperitetna društva, dok bi EU trebao poboljšati praćenje kako bi se osiguralo da se službena razvojna pomoć ne preusmjerava u kriminalne ili korumpirane svrhe; ističe da javno-privatna partnerstva mogu dopuniti, ali ne smiju zamijeniti

službenu razvojnu pomoć za ljudski razvoj;

36. poziva na kontinuiranu potporu u okviru strategije Global Gateway projektima za jačanje globalne pripravnosti na prijetnje zdravlju ulaganjem u razvoj kapaciteta za prevenciju, pripravnost i odgovor te održivu lokalnu proizvodnju i inicijative za izgradnju kapaciteta u partnerskim zemljama;

37. svjestan je da se znatan broj partnerskih zemalja u okviru strategije Global Gateway uvelike oslanja na poljoprivredu kao glavni izvor prihoda, radnih mjesta i sigurne opskrbe hranom; poziva Komisiju da osigura da se u budućim strateškim revizijama i procjenama provedbe strategije Global Gateway uzmu u obzir posebne potrebe i potencijal razvoja poljoprivrednog sektora u partnerskim zemljama; svjestan je da je stabilno financiranje javnog sektora uz potporu sustavnih donatorskih doprinosa ključno za postizanje sveobuhvatnih i održivih ciljeva ljudskog razvoja; potvrđuje da privatna ulaganja i inovativno financiranje mogu imati važne dopunske uloge uz stabilno javno financiranje, ali ga ne mogu zamijeniti;

38. naglašava da pristup od 360 stupnjeva također podrazumijeva potporu razvoju obrazovanja i osposobljavanja, jednakosti i uključenosti, posebno u pogledu mladih i rodne ravnopravnosti; napominje da su za to potrebne sveobuhvatne intervencije u okviru politika i izgradnja kapaciteta; naglašava da takvim pristupom EU može osigurati ravnopravne uvjete za europska poduzeća, posebno naspram drugih inozemnih ulagača, uz istodobno poštovanje zahtijeva za lokalne sadržaje, poduprijeti razvojne potrebe partnerskih zemalja i povećati vidljivost Tima Europa;

39. naglašava potrebu da se u sve projekte u okviru strategije Global Gateway uključe prava djece kao jedno od temeljnih načela Unije, čime će se osigurati zaštita od iskorištavanja i dječjeg rada, kao i uspostava programa koji će poboljšati pristup obrazovanju, zdravstvu i socijalnoj zaštiti; poziva na zajedničke napore za poboljšanje ulagačke klime na lokalnoj i nacionalnoj razini u partnerskim zemljama, uključujući izgradnju kapaciteta kako bi se popratile reforme u područjima kao što su olakšavanje ulaganja, javna nabava, politika tržišnog natjecanja i cjelokupno poslovno okruženje te potpora snažnim računovodstvenim sustavima; naglašava da su izgradnja stabilne gospodarske infrastrukture i pouzdane funkcionalne države te povećanje lokalnih proizvodnih kapaciteta važni čimbenici za dugoročno iskorjenjivanje siromaštva; podsjeća da se lokalna poduzeća često suočavaju s novčanim problemima i problemima s likvidnošću zbog nestabilnih deviznih tečajeva i ograničene mogućnosti zamjene svojih valuta, što može ograničiti njihovo sudjelovanje u međunarodnim projektima i narušiti njihovu financijsku stabilnost;

40. ističe važnost suradnje akademske i znanstvene zajednice kao stupa digitalnog i inovacijskog programa strategije Global Gateway; poziva

Komisiju da iskoristi programe Obzor Europa, Erasmus+ i globalne programe razmjene u sinergiji s projektima u okviru strategije Global Gateway kako bi se talentiranim studentima omogućilo studiranje u Europi i povećalo lokalno stručno znanje u partnerskim zemljama te potaknulo suradničko istraživanje, razmjena znanja i razvoj digitalnih vještina; naglašava da bi se takvim pristupom ojačali kapaciteti za obrazovanje i istraživanje na globalnoj razini te osiguralo da ulaganja u povezanost budu popraćena razvojem ljudskog kapitala i prijenosom tehnologija;

41. poziva EU da iskoristi svoj politički i gospodarski utjecaj kako bi promicao globalni program za pravednost i dugoročnu održivost; ističe da ulaganja u okviru strategije Global Gateway moraju doprinijeti smanjenju nejednakosti, poduprijeti ljudski razvoj te promicati uključive i pravedne sustave koji dopiru do najsiromašnijih 40 % stanovništva te onih koji se suočavaju s najvećim rizikom od isključenosti, među ostalim osoba s invaliditetom, žena, djevojčica i raseljenog stanovništva; ističe da bi razvojna suradnja trebala ojačati financijske sustave partnerskih zemalja; ističe da bi se to djelovanje trebalo temeljiti na pristupu strategije Global Gateway od 360 stupnjeva i da bi ga trebalo pratiti;

42. smatra da bi se ulaganjima trebala promicati dostojanstvena, pristupačna i održiva radna mjesta, s posebnim naglaskom na uključivanju ranjivih skupina na tržište rada; nadalje naglašava da bi ulaganja trebalo poduprijeti strukovnim osposobljavanjem i vještinama, prijenosom znanja i tehnologije s povezanim lokalnim obrazovnim ustanovama i centrima za osposobljavanje te putem osposobljavanja učitelja, temeljnog učenja, pristupačne infrastrukture i prilagođenih nastavnih materijala, istodobno osiguravajući da su programi usklađeni sa socioekonomskim kontekstom svake partnerske zemlje i da se njima jača proizvodna struktura zemlje;

43. napominje da brojni partneri ne raspolažu financijskim resursima potrebnima za velike infrastrukturne projekte; u tom pogledu naglašava da strategija Global Gateway stavlja snažan naglasak na razvoj infrastrukture i izgradnju kapaciteta kao katalizatora za održivi razvoj i regionalnu integraciju te povezivanje s EU-om; napominje da su vodeći projekti strategije Global Gateway za 2023., 2024. i 2025. bili posebno usmjereni na infrastrukturu, pri čemu se njih manje od 10 % odnosilo na obrazovanje i istraživanje, a nešto više od 10 % na zdravstveni sektor; ističe da bi više razine ulaganja u zdravstvo, obrazovanje i istraživanje mogle donijeti veću gospodarsku i socijalnu dobit od ulaganja u infrastrukturu;

44. ističe da se mnoge zemlje u razvoju, posebno u supsaharskoj Africi, suočavaju s visokim razinama javnog duga, što otežava njihovu sposobnost ulaganja i pružanja socijalnih i osnovnih usluga; napominje da je Kina najveći bilateralni vjerovnik brojnih zemalja u razvoju, a njezine prakse pozajmljivanja doprinose povećanju razina

zaduženosti; napominje da su projekti u okviru strategije Global Gateway prisutni u nekoliko visokozaduženih siromašnih zemalja; ističe da projekti u okviru strategije Global Gateway ne bi trebali povećavati dug niti stvarati novo „dužničko ropstvo”; poziva EU i njegove države članice da smanje i ublaže dužnički teret zemalja u razvoju, posebno onih na globalnom jugu, podržavajući globalni otpis duga i restrukturiranje duga, uzimajući pritom u obzir načela Konferencije UN-a o trgovini i razvoju za promicanje odgovornog državnog zaduživanja i pozajmljivanja te načela OECD-a u pogledu održivosti duga; napominje da trenutačni sustav kreditnog rejtinga koristi zemljama na globalnom sjeveru nerazmjerno u odnosu na zemlje na globalnom jugu; poziva Komisiju da uzme u obzir te veće percipirane rizike i troškove zaduživanja; inzistira da se u okviru strategije Global Gateway ponude zamjene duga za pravednu tranziciju i ulaganja te smanjenje duga u zamjenu za provedbu mjera za zaštitu prirode ili klime; napominje da bi se projekti zelene tranzicije u okviru strategije Global Gateway trebali uzeti u obzir na temelju članka 6. stavka 4. Pariškog sporazuma zbog njihova doprinosa visokokvalitetnim međunarodnim jedinicama;

45. naglašava da je pristup financiranju i dalje najveći izazov u brojnim zemljama u razvoju; pozdravlja inicijative čiji je cilj poduprijeti zemlje u razvoju u prevladavanju prepreka pristupu financiranju; prepoznaje važnost bespovratnih sredstava u oslobađanju drugih oblika financiranja;

46. potiče Komisiju da uspostavi potrebne mehanizme kojima se osigurava da svi partneri koji sudjeluju u projektima u okviru strategije Global Gateway u potpunosti poštuju zakonodavstvo EU-a i relevantne međunarodne standarde iz područja borbe protiv podmićivanja i suzbijanja korupcije te područja financijskog integriteta, uključujući provjere integriteta, alate za procjenu rizika i upravljanje te sustave praćenja radi sprečavanja, otkrivanja i suzbijanja korupcije, nezakonitih financijskih tokova i drugih oblika neetičkog postupanja;

47. naglašava potrebu za ranim, uključivim i odgovarajućim savjetovanjem s partnerskim zemljama u okviru upravljanja strategijom Global Gateway prije pokretanja projekata kako bi se osiguralo poštovanje načela djelotvornosti razvoja, uključujući lokalno vlasništvo;

48. poziva Komisiju da poduzme potrebne mjere kako bi se u projektima strategije Global Gateway olakšalo sudjelovanje malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi), uključujući zadruge i poduzeća socijalne ekonomije, među ostalim uspostavljanjem pojednostavnjenih postupaka i namjenskih financijskih okvira, ciljanim informiranjem, pojednostavnjenim pristupom natječajima i mehanizmima potpore kako bi se povećala njihova međunarodna konkurentnost; ističe važnost MSP-ova u otvaranju lokalnih radnih mjesta, za lokalno vlasništvo i dodavanje vrijednosti te traži da se na odgovarajući način

uzmu u obzir njihove posebne značajke, na primjer u pogledu veličine i financijskog opsega projekata koje mogu provesti i kapaciteta za ispunjavanje obveza izvješćivanja; ističe da su, uz MSP-ove iz partnerskih zemalja, europski MSP-ovi ključni provedbeni partneri strategije Global Gateway; naglašava da bi se strategijom Global Gateway trebale ostvariti uzajamne koristi uspostavom održivih lanaca vrijednosti, inovacija i kvalitetnih radnih mjesta u EU-u;

49. traži od Komisije da u ranijoj fazi učinkovito uključi lokalne i regionalne vlasti u osmišljavanje projekata, donošenje odluka i financiranje; ističe njihovu dvojnu ulogu provedbenih partnera i korisnika; podsjeća da se brojne odluke u pogledu provedbe projekata donose na podnacionalnoj razini, pri čemu bi trebalo posvetiti posebnu pozornost interesima i potrebama građana;

Upravljanje

50. preporučuje da se preispita upravljačka struktura strategije Global Gateway i zahtijeva značajnije uključivanje Parlamenta u ravnopravnom položaju s državama članicama;

51. žali zbog toga što se Odbor za strategiju Global Gateway, unatoč tome što su planirani godišnji sastanci, dosad sastao samo dvaput, u prosincu 2022. i listopadu 2025., te uz ograničen prostor za dubinsku analizu i raspravu o upravljanju budućim djelovanjima i projektima; poziva Komisiju da osigura sudjelovanje na visokoj razini;

52. napominje da bi rad Odbora trebao dopunjavati rad budućeg investicijskog odbora u okviru Instrumenta Globalna Europa te traži od Komisije da pojasni i ograniči njihove mandate;

53. traži da se metoda odabira vodećih projekata temelji na objektivnim i kvalitativnim kriterijima, izbjegavajući pritom štetno gomilanje projekata, maksimalno povećavajući ukupni učinak i jamčeći mjerljiv uspjeh; poziva Komisiju da pojasni dodanu vrijednost vodećih projekata u okviru strategije Global Gateway u odnosu na projekte koji nisu vodeći;

54. preporučuje da se vodeći projekti osmišljavaju kao ekosustavi u kojima poduzeća u partnerskim zemljama i EU-u mogu učinkovito djelovati i napredovati; ustraje na promicanju „europskog sadržaja” u vodećim projektima, ranom uključivanju partnerskih zemalja i jasnom navođenju koristi takvih projekata u partnerskim zemljama; potiče sve dionike da se opredijele za dugoročnu suradnju jer se ulaganja, posebno ona u infrastrukturu, energiju i rudarstvo, uvelike temelje na dugoročnom sudjelovanju i sigurnosti planiranja;

55. poziva Odbor za strategiju Global Gateway da uzme u obzir izvješća dionika i sustavno iskorištava statističke dokaze koji će se pravodobno i na jednostavan način dijeliti s državama članicama i

Parlamentom kako bi doprinijeli usmjeravanju politika, poboljšanju koordinacije i prilagodbi budućih programa ako je to potrebno;

56. predlaže da Odbor za strategiju Global Gateway postane središnje operativno tijelo za provedbu strategije Global Gateway, posebno u odnosu na definiranje kriterija za vodeće projekte, odabir vodećih projekata i pružanje odgovarajućih okvirnih uvjeta i njihovo financiranje; traži da projekti i partnerstva koji se smatraju „strateškima” u drugim kontekstima budu usklađeni s vodećim projektima u okviru strategije Global Gateway; naglašava da sastav Odbora treba promijeniti kako bi uključivao sudionike nadležne na operativnoj razini i da učestalost njegovih sastanaka treba povećati, a njegove dnevne redove usmjeriti na donošenje odluka; predlaže da se savjetodavna tijela podvrgne istom postupku „operacionalizacije”;

57. smatra da bi pristup strategiji Global Gateway trebalo promijeniti s pristupa odozgo prema dolje na pristup koji se temelji na potražnji; podsjeća da je veće sudjelovanje europskog privatnog sektora u središtu strategije Global Gateway; stoga predlaže da se osigura redovito i transparentno sudjelovanje predstavnika europskog privatnog sektora u pomaganju oblikovanja i daljnjeg razvoja strategije Global Gateway; podsjeća i da bi se inicijativa Global Gateway trebala temeljiti na partnerstvu, uz poštovanje nacionalnih i lokalnih razvojnih planova i usklađivanje s njima; apelira na to da delegacije EU-a i predstavnici partnerskih zemalja budu pozvani na sastanke Odbora, na ad hoc osnovi, uključujući predstavnike lokalnih vlasti, civilnog društva i poduzeća;

58. naglašava ključnu ulogu delegacija EU-a u koordinaciji s lokalnim dionicima, utvrđivanju prilika za moguća ulaganja, izgradnji detaljnog znanja o konkurentima EU-a i postojećim prazninama te podupiranju lokalnih partnera u usklađivanju njihovih prijava za projekte s lokalnim prioritetima i prioritetima EU-a te stoga poziva da se delegacijama EU-a osiguraju dostatni ljudski, financijski i tehnički resursi, uključujući putem ciljanih programa osposobljavanja, za izvršavanje tih zadataka; snažno se protivi bilo kakvim planovima za smanjenje broja osoblja delegacija EU-a u partnerskim zemljama;

59. poziva Komisiju i sve uključene dionike da osiguraju smisleno savjetovanje i sudjelovanje u savjetodavnoj platformi za civilno društvo i lokalne vlasti, kao i lokalne organizacije civilnog društva, marginalizirane skupine i sindikate, ženske organizacije i organizacije osoba s invaliditetom, kao i lokalne MSP-ove i autohtone narode, u okviru strategije Global Gateway te da stvore uvjete kako bi ti dionici ispunili svoju demokratsku i partnersku ulogu, koja nadilazi rutinsko davanje odobrenja, uključujući osiguravanje odgovarajućih vremenskih rokova, učestalosti i praćenja ishoda tih sastanaka; napominje da bi platforma trebala imati komplementarnu ulogu u upravljanju strategijom Global Gateway i smisleno doprinijeti odabiru, osmišljavanju i provedbi projekata, čime bi se poboljšala

legitimnost i lokalna prihvaćenost projekata u okviru strategije Global Gateway;

60. naglašava potrebu za češćim i operativnim savjetovanjima s poslovnom savjetodavnom skupinom, među ostalim s predstavnicima poduzeća s globalnog juga, u cilju donošenja odluka i konkretnih rezultata; ustraje u tome da se moraju riješiti mogući sukobi interesa, među ostalim s pomoću zahtjeva za financijsku transparentnost; predlaže da članovi poslovne savjetodavne skupine prijave svoj angažman u projektima strategije Global Gateway; inzistira na važnosti uključivanja europskih i lokalnih MSP-ova u poslovnu savjetodavnu skupinu;

61. podsjeća na snažnu ulogu Parlamenta u oblikovanju gospodarskih, klimatskih, digitalnih politika i politika konkurentnosti EU-a; ističe da trenutačno upravljanje strategijom Global Gateway još nije omogućilo Parlamentu da izvršava svoje nadzorne dužnosti ili doprinosi parlamentarnoj diplomaciji;

62. smatra da je veća uključenost Parlamenta kao jedine izravno demokratski izabrane institucije EU-a ključna za osiguravanje demokratske legitimnosti, transparentnosti i usklađenosti politika strategije Global Gateway te za povećanje njezine vidljivosti; naglašava ključnu nadzornu ulogu i ulogu strateškog upravljanja Parlamenta, uključujući povećan parlamentarni nadzor nad utvrđivanjem, odabirom i provedbom projekata, kao i sustavnu evaluaciju rezultata i učinka; ističe da Parlament mora imati središnju ulogu u osiguravanju da ulaganja u okviru strategije Global Gateway učinkovito koriste resurse te budu u potpunosti usklađena s vrijednostima, razvojnim ciljevima i standardima održivosti EU-a;

63. poziva Komisiju da Parlamentu redovito dostavlja izvješća o napretku provedbe projekata u okviru strategije Global Gateway te da nadležni odbori Parlamenta redovito i strukturirano provode stratešku reviziju provedbe strategije Global Gateway kako bi se osiguralo da njezini ciljevi, prioriteti i geografski naglasak ostanu relevantni, dosljedni i usklađeni s ciljevima vanjskog djelovanja Unije te njezinim razvojnim prioritetima i promjenjivim geopolitičkim kontekstom;

64. s obzirom na to da je strategija Global Gateway sve više u vlasništvu država članica, dodatno ističe važnost pojednostavnjenja suradnje u području kontrole i nadzora između Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata kako bi se odrazio pristup Tima Europa; obvezuje se osigurati odgovarajuće savjetovanje, sudjelovanje i zastupljenost, među ostalim u budućem operativnijem Odboru; poziva na uključivanje parlamenata partnerskih zemalja, među ostalim redovitom razmjenom informacija i putem postojećih multilateralnih skupština;

65. prima na znanje novoosnovani Investicijski centar u sklopu strategije Global Gateway i pozdravlja planirano pojednostavnjeno

prijavljivanje projekata; naglašava da postupak podnošenja zahtjeva i koordinacija s Timom Europa na nacionalnoj razini moraju biti transparentni; međutim, sa zabrinutošću primjećuje nedovoljnu zastupljenost partnerskih zemalja, posebno civilnog društva; naglašava da je bolje informiranje o prilikama u okviru strategije Global Gateway potrebno i za europska poduzeća, posebno MSP-ove, te potiče da se centar uspostavi tako da se olakša pristup MSP-ovima; nadalje poziva na jasno javno navođenje svih planiranih i završenih natječaja te onih u tijeku, kao i prilika za financiranje, uz posvećivanje posebne pozornosti MSP-ovima i poduzećima iz manjih država članica koja često nemaju stalna predstavništva u partnerskim zemljama i vjerojatno ne raspolažu javnim administrativnim sredstvima za omogućivanje ulaganja iz privatnog sektora; predlaže uspostavu platforme za povezivanje potencijalnih poslovnih partnera i kupaca;

66. ističe da projekti moraju biti gospodarski održivi, ili podupirati pružanje javnih dobara, i da održivost projekata u okviru strategije Global Gateway ovisi o dosljednim pravnim okvirima i politikama, kao što su trgovinski sporazumi, porezne politike, ugovori o otkupu, sustavi trgovanja emisijama i mehanizmi za ugljičnu prilagodbu na granicama; poziva Komisiju da bolje uskladi inicijativu Global Gateway s programom vlastite unutarnje politike i inicijativama kao što su program EU-a za konkurentnost, europski zeleni plan i digitalno desetljeće;

67. preporučuje da Komisija pri odabiru projekata prednost da projektima od velike strateške važnosti;

68. naglašava važnost prekograničnih projekata u okviru strategije Global Gateway za jačanje trgovine i razvoja u suradnji s ključnim partnerima te za podupiranje veće regionalne gospodarske integracije u partnerskim zemljama; naglašava da razvoj infrastrukture, gdje je to izvedivo, treba doprinositi trgovinskoj integraciji unutar regija, posebno među gospodarstvima južnog susjedstva, Afrike, Latinske Amerike i jugoistočne Azije; naglašava stratešku važnost kontinentalnog područja slobodne trgovine u Africi u rješavanju regionalne rascjepkanosti i poziva na to da se strategijom Global Gateway ciljano doprinese uklanjanju odabranih prepreka i uskih grla koja su usporila njezinu provedbu; naglašava važnost podupiranja postupnog razvoja lanaca vrijednosti unutar regija i regionalne povezanosti, među ostalim dijalogom i tehničkom pomoći usmjerenom na smanjenje regulatornih izazova i necarinskih prepreka;

69. naglašava stratešku važnost partnerstava za čistu trgovinu i ulaganja koja se temelje na trgovini i programima te upotpunjuju pristup strategije Global Gateway koji se temelji na projektima, omogućujući bolju regionalnu integraciju i doprinoseći globalnom cilju postizanja ciljeva održivog razvoja; ističe da je ključno osigurati povezivanje pristupa tržištu s alatima EU-a za financiranje, kao što su Global

Europe i Global Gateway; potiče Komisiju da istraži kako partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja, ojačana strategijom Global Gateway, mogu doprinijeti smanjenju necarinskih prepreka za partnerske zemlje, među ostalim putem ciljanih izuzeća od određenog zakonodavstva EU-a ili priznavanja jednakovrijednosti; poziva Komisiju da potiče šire uključivanje poduzeća, a posebno MSP-ova, sindikata, civilnog društva i lokalnih zajednica; naglašava svoju spremnost na jačanje suradnje među parlamentima kako bi se pravilno nadzirala provedba i doprinijelo izgradnji partnerstva među narodima kao temelja za daljnji uzajamni uspjeh;

70. poziva na znatno poboljšanje transparentnosti, demokratske odgovornosti i informacija, snažnih mehanizama praćenja i evaluacije te redovitog izvješćivanja;

71. poziva na stvarno mjerenje učinka projekata u okviru strategije Global Gateway na lokalnoj razini, uključujući njihove socijalne, okolišne i gospodarske ishode, kao što je njihov doprinos iskorjenjivanju siromaštva, te njihove financijske i gospodarske održivosti, pomoću pokazatelja povezanih sa stvaranjem radnih mjesta, prijenosom znanja, socijalnom uključenosti i rodnom ravnopravnosti, u skladu s globalnim socijalnim ciljevima i ciljevima povezanima s ljudskim kapitalom, kao što su ciljevi održivog razvoja i Akcijski plan za rodnu ravnopravnost III;

72. nadalje, traži od Komisije da pruži dokaze o koristima projekata u okviru strategije Global Gateway za lokalna poduzeća, posebno MSP-ove, održiva i uključiva poduzeća kao što su zadruge i socijalna poduzeća, lokalne zajednice i radnu snagu u partnerskim zemljama; poziva Komisiju da prati projekte i evaluira učinak projekata te objavljuje takve dokaze kako bi se *ex ante* i *ex post* osiguralo da projekti u okviru strategije Global Gateway poštuju obveze u pogledu ljudskih prava i imaju pozitivne učinke za lokalno gospodarstvo i pozitivne popratne učinke na šire segmente društva; prima na znanje zabrinutost iz studija i istraga o vanjskim ulaganjima koje su ponekad pronašle ograničene dokaze o lokalnim koristima, među ostalim za MSP-ove i zajednice u partnerskim zemljama;

73. poziva Komisiju da na temelju okvira zasnovanog na dokazima razvije nove instrumente za praćenje i procjenu raspodjele i učinka intervencija u partnerskim zemljama, posebno u područjima kao što su kvantiteta i kvaliteta radnih mjesta, uključivo obrazovanje, zdravlje, životni standard, učinci na najranjivije skupine, nejednakost i socijalna kohezija, prilagodba klimatskim promjenama i zaštita okoliša, kao i razvoj lokalnih poduzeća, uključujući MSP-ove, čime bi se doprinijelo optimizaciji i širenju lokalnog učinka trenutačnih intervencija i partnerstava EU-a te pružila potpora za osmišljanje budućih projekata s dugotrajnim učincima u partnerskim zemljama; pozdravlja pokazatelj nejednakosti i procjenu distribucijskog učinka kao korisne alate za praćenje učinka projekata u okviru strategije Global Gateway; traži da se podaci raščlane po spolu i dobi kako bi se

pratila uključenost i koristi za žene i djevojčice; ističe da se takvim empirijskim pristupom povećava transparentnost potrošnje i jača nadzorna uloga Parlamenta kao dijela proračunskog tijela;

74. preporučuje praćenje stupnja i uspjeha uključenosti europskih i lokalnih poduzeća; preporučuje nadalje praćenje uspostave lanaca opskrbe i vrijednosti, postizanja inovacijskog napretka, otpornosti te gospodarske dodane vrijednosti u partnerskim zemljama i EU-u;

75. poziva Komisiju da redovito objavljuje standardizirane, detaljne i usporedive statističke podatke o provedbi strategije Global Gateway, pokazujući, među ostalim, udio nabave i ugovora dodijeljenih poduzećima iz EU-a i onima koja nisu iz EU-a, iznos i sektorsku distribuciju privatnih ulaganja mobiliziranih iz svake države članice te glavne gospodarske i socijalne koristi koje su ostvarene, te da dostavi dokaze o učinku korištenja jamstava, financijskih instrumenata i mješovitog financiranja EU-a; ističe da su ti podaci ključni za procjenu stvarnog udjela „europskog sadržaja” u projektima u okviru strategije Global Gateway te za osiguravanje vrijednosti za novac poreznih obveznika iz EU-a; nadalje ističe da bi se uz takve mjere transparentnosti moglo procijeniti ispunjava li određeni projekt svoj cilj mobilizacije znatnog privatnog kapitala za održive i strateške projekte;

76. ponavlja potrebu za ujednačenom i javno dostupnom metodologijom za izračun mobiliziranih ulaganja u okviru strategije Global Gateway, uključujući jasnu razliku između financiranja iz proračuna EU-a, doprinosa država članica, utjecaja privatnog sektora i već postojećih projekata koji su dobili nove oznake; poziva Komisiju na objavljivanje godišnjih revidiranih podataka;

77. pozdravlja nedavna poboljšanja u pružanju informacija o strategiji Global Gateway na internetskim stranicama Komisije, ali naglašava potrebu za detaljnijim informacijama o projektima iz strategije Global Gateway, kriterijima odabira, izvorima financiranja, *ex ante* procjenama učinka, sudjelovanju dionika, partnerima u provedbi, lokalnoj dodanoj vrijednosti te očekivanim i izmjerenim ishodima, uključujući u pogledu utjecaja na trgovinu i napretka prema postizanju ciljeva održivog razvoja; smatra da su transparentnost i učinkovita komunikacija ključne kako bi se jamčila predvidljivost, potaknulo povjerenje partnerskih zemalja, osigurao angažman, ostvario zamah i dokazala dodana vrijednost strategije Global Gateway; prima na znanje prijedlog Komisije o novom okviru za praćenje i uspješnost koji bi trebao doprinijeti pojednostavnjenju praćenja i izvješćivanja na temelju ključnih pokazatelja uspješnosti; ističe da ograničena informiranost o inicijativi Global Gateway u brojnim partnerskim zemljama i dalje uvelike koči njezin uspjeh; stoga poziva na povećanje vidljivosti, jačanje diskursa i dosljedniju komunikacijsku strategiju;

78. žali zbog činjenice da brend Global Gateway i dalje nije prepoznat i vidljiv, posebno među partnerskim zemljama; stoga poziva na izradu jasne i koordinirane komunikacijske strategije, uz osiguravanje dostatnih resursa, koja uključuje višejezičnu komunikaciju usmjerenu na interese i rezultate EU-a i partnerskih zemalja za lokalne dionike kao pozitivnu ponudu Europe;

79. poziva Komisiju da poboljša transparentnost provedbe Europskog fonda za održivi razvoj plus objavljivanjem detaljnih informacija koje se redovito ažuriraju, a odnose se na sporazume o jamstvima, potpisana i isplaćena ulaganja, provedbene partnere i korisnike, kako predlaže Europski revizorski sud;

80. poziva na to da se strategija Global Gateway kodificira i integrira u Uredbu o Instrumentu Globalna Europa koja će se donijeti prije sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034.; smatra da je takvo poboljšanje hitno potrebno kako bi se zajamčila pravna sigurnost i transparentnost mandata; ističe vodeća načela Parlamenta u tom pogledu, odnosno središnju operativnu ulogu upravljačkog odbora strategije Global Gateway u definiranju i odabiru projekata, prijelaz sa strukture pod vodstvom Komisije na pristup odozdo prema gore usmjeren na transformativni održivi program u zajedničkom interesu, veću uključenost poslovnih sektora, partnera i Parlamenta, kao i veću odgovornost;

Buduće financiranje i nabava

81. naglašava da se financijski instrumenti dostupni na nacionalnoj i europskoj razini za projekte u okviru strategije Global Gateway moraju prilagoditi kako bi se u obzir uzeli strateški kontekst, imperativ lanca opskrbe, posebnosti sektora i konkurentno okruženje te pretvoriti u skup alata koji omogućuje stvaranje uzajamno korisnih partnerstva i ravnopravnih uvjeta za europska poduzeća u partnerskim zemljama; naglašava da je ključno osigurati uravnoteženost između financiranja u okviru službene razvojne pomoći i onoga izvan tog okvira; podsjeća Komisiju na trenutačni zahtjev da najmanje 93 % rashoda u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa mora ispunjavati kriterije za službenu razvojnu pomoć;

82. smatra da bi određeni broj vodećih projekata trebao biti namijenjen gospodarskoj otpornosti EU-a;

83. naglašava da je u središtu projekata koji se provode u okviru strategije Global Gateway uključivanje privatnog sektora partnerskih zemalja EU-a i pouzdanih partnera; ističe da subjekti iz EU-a ili partneri istomišljenici moraju činiti znatan udio bilo kojeg konzorcija koji sudjeluje u projektima u okviru strategije Global Gateway;

84. ističe da politike javne nabave, postupci dužne pažnje i osmišljavanje natječaja snažno utječu na uspjeh ili neuspjeh projekata u okviru strategije Global Gateway; poziva na primjenu okolišnih, socijalnih i

upravljačkih kriterija, kao i kriterija u pogledu kvalitete, inovacija, otpornosti i europskog sudjelovanja te sigurnosti, pouzdanosti, održivosti i konkurentnosti; traži od Komisije da definira „stratešku nabavu” i osigura da postupci nabave i kriteriji za odabir projekata odražavaju prethodno navedene zahtjeve, s naglaskom na kriterije kvalitete, a ne cijene, te uz održavanje transparentnosti, promicanje poštenog tržišnog natjecanja i vrijednosti za novac, kao i zaštitu strateških interesa i autonomije EU-a i usklađenost s njegovim vrijednostima; poziva Komisiju da razmotri prilagodbe svojeg pristupa javnoj nabavi i povezanih pravila kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti za europska poduzeća;

85. poziva Komisiju da primijeni takve kriterije prihvatljivosti za poduzeća koja sudjeluju u projektima u okviru strategije Global Gateway kako bi se osiguralo da poduzeća iz EU-a, iz zemalja istomišljenica i zemalja partnerica uvijek zadrže operativnu kontrolu u predmetnim projektima;

86. pohvaljuje Europsku investicijsku banku (EIB) zbog provedbe strateškog plana za javnu nabavu te zbog toga što znatan dio projekata koje financira EIB već provode poduzeća iz EU-a; poziva EIB da kritički procijeni i izmijeni svoj pristup nesklon rizicima;

Promicanje trgovine i ulaganja

87. naglašava da bi se strategijom Global Gateway projektima koji imaju dimenziju trgovine i ulaganja trebali poboljšati i olakšati uzajamno korisni trgovinski i ulagački odnosi, posebno razvojem i otvaranjem novih trgovinskih putova i poslovnih prilika, među ostalim za MSP-ove, te podupiranjem razvoja i modernizacije infrastrukture koja omogućuje trgovinu, što je ključno za rješavanje problema visokih troškova trgovine; uviđa da, u sve konkurentnijem globalnom okruženju u kojem se trgovinske ovisnosti u velikoj mjeri koriste kao oružje i kao alati gospodarske prisile, strategija Global Gateway ima ključnu ulogu u podupiranju diversifikacije lanaca opskrbe, smanjenju kritičnih ovisnosti u ključnim sektorima, jačanju geopolitičkog položaja EU-a i njegove strateške otpornosti, gospodarske sigurnosti i dugoročne konkurentnosti, kako je to zatražio Mario Draghi u svom izvješću od 9. rujna 2024. naslovljenom „Budućnost europske konkurentnosti”, te da, u skladu s načelom usklađenosti politika radi razvoja, podupire razvojne prioritete partnerskih zemalja i poštuje njihove demokratske postupke donošenja odluka;

88. naglašava da uspjeh ulaganja u okviru strategije Global Gateway ovisi o stabilnom i predvidljivom trgovinskom okviru; poziva na to da ulaganja u okviru strategije prema potrebi uključuju komponente kojima se olakšava trgovina, čime se omogućuje stvaran i održiv razvoj te povećanje pristupa tržištu i izvoznog potencijala za partnerske zemlje; poziva na ostvarivanje sinergija između inicijativa strategije Global Gateway i trgovinske politike EU-a, uključujući

trgovinske sporazume, kao i provedbenih prioriteta u okviru njihovih poglavlja o trgovini i održivom razvoju, općeg sustava povlastica i drugih postojećih trgovinskih okvira i mehanizama; naglašava da je za ostvarivanje takvih sinergija potrebna i integracija sigurnosnih provjera i provjera strateških rizika vodećih projekata strategije Global Gateway, posebno ako poduzeća pod kontrolom države koja potječu iz autoritarnih država mogu steći kontrolu nad kritičnom digitalnom, pomorskom, prometnom, energetskom ili komunikacijskom infrastrukturom; poziva na dobru usklađenost strategije Global Gateway s pravilima WTO-a i, u mjeri u kojoj je to moguće, potporu uključivanju partnerskih zemalja u regionalni i globalni trgovinski sustav utemeljen na pravilima; poziva Komisiju da procijeni trgovinske i investicijske tokove ostvarene u okviru strategije Global Gateway;

89. poziva na to da se u okviru strategije Global Gateway izravnije uključi privatni sektor promicanjem trgovine i ulaganja te da se osigura predanost europskih poduzeća sudjelovanju u vodećim projektima u partnerskim zemljama;

90. poziva na veću tehničku pomoć za potporu institucionalnim kapacitetima i regulatornoj reformi, posebno usmjerenoj na pojednostavnjenje trgovinskih procesa i jačanje sposobnosti partnerskih zemalja da poštuju međunarodne standarde, uključujući sanitarne i fitosanitarne mjere, tehničke standarde, standarde održivosti, carinsku digitalizaciju i sljedivost lanca vrijednosti; ističe da strategija Global Gateway ipak mora poštovati domaći regulatorni prostor, a ne biti uvjetovana regulatornim reformama koje oslabljuju regulatorna tijela;

91. poziva na to da se strategijom Global Gateway podupru projekti kojima se omogućuje trgovina i kojima se može postići socijalno uključiv i okolišno održiv gospodarski rast, integracija i otvaranje radnih mjesta te kojima se poštuju ljudska prava; ističe da ti projekti, posebno prometni koridori, ne smiju naštetiti uvjetima zapošljavanja ili zaštiti rada i okoliša; poziva na jamstva da se projektima poboljšava uzajamna konkurentnost, među ostalim omogućivanjem usklađivanja s klimatskim ciljevima i podupiranjem usklađenosti s autonomnim mjerama održivosti EU-a povezanima s trgovinom kojima se rješavaju pitanja emisija ugljika i negativnih učinaka na okoliš te promiču ljudskih prava; smatra da bi se u okviru strategije Global Gateway, uz nastojanje da se osigura otporna opskrba kritičnim sirovinama potrebnima za zelenu tranziciju i gospodarsku sigurnost EU-a, trebao uzeti u obzir uključiv razvoj i omogućiti da trgovinski partneri imaju koristi od vađenja resursa osiguravanjem lokalne obrade i prijenosa vještina i znanja te stvaranjem dodane vrijednosti za lokalne zajednice; podsjeća na to da bi, u skladu s naporima zelene diplomacije EU-a, strategija Global Gateway trebala pridonijeti energetskoj tranziciji; poziva na to da se financiranjem u okviru strategije Global Gateway postigne interoperabilnost sa standardima EU-a, transparentnim postupcima te poštovanjem

okolišnih i socijalnih standarda i standarda upravljanja, među ostalim putem sustava kontinuiranog praćenja;

Financijski instrumenti

92. ističe da je EU provodio operacije razvojnog financiranja i ulaganja temeljenih na jamstvima davno prije pokretanja strategije Global Gateway 2021., među ostalim putem Europskog fonda za održivi razvoj plus;

93. poziva Komisiju da provede procjenu učinka Europskog fonda za održivi razvoj i Europskog fonda za održivi razvoj plus, koja bi trebala biti temelj sljedećeg fonda Globalna Europa kojim će se podupirati strategija Global Gateway u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru te u kojoj se mora mjeriti i napredak u smislu smanjenja nejednakosti i poboljšanja ljudskog razvoja, uključivosti i pristupačnosti, kao i u promicanju društvenih i okolišnih standarda; ustraje u tome da se svi budući financijski instrumenti moraju temeljiti na pouzdanoj procjeni postojećeg financiranja; smatra da je potrebna veća transparentnost i izvješćivanje, kao i bolje upravljanje rizicima i bolja upravljačka struktura, među ostalim u smislu proračunske nomenklature; smatra da bi trebalo ukloniti prepreke koje trenutačno onemogućuju veće sudjelovanje europskih MSP-ova u projektima u okviru strategije Global Gateway, istodobno uzimajući u obzir poteškoće koje proizlaze iz konteksta financiranja širokog razmjera uz multinacionalna poduzeća kao ključne partnere iz privatnog sektora;

94. naglašava važnost uključivog pristupa Tima Europa; potiče Komisiju, EIB, Europsku banku za obnovu i razvoj i nacionalne institucije za financiranje razvoja da osmišljavaju i provode instrumente za smanjenje rizika strategije Global Gateway kako bi bili jednostavniji i predvidljiviji te da rade na način kojim se aktivno otvara pristup poduzećima iz svih država članica, uključujući one bez nacionalnih institucija za financiranje razvoja, pružanjem proporcionalnih zahtjeva za sudjelovanje i prilagođenih prilika za MSP-ove, te da osmisle posebne programe osiguranja od političkih rizika za projekte u okviru strategije Global Gateway;

95. ističe važnost alata za promicanje trgovine i izvoza, uključujući agencije za kreditiranje izvoza, jamstva, osigurateljne proizvode i poslovna partnerstva, kao sastavne dijelove skupa paketa instrumenata u okviru strategije Global Gateway; potiče Komisiju i države članice da poboljšaju koordinaciju upotrebe agencija za kreditiranje izvoza, aktivnosti gospodarske diplomacije i političke posjete na visokoj razini u okviru pristupa Tima Europa, u cilju olakšavanja održivog izvoza i ulaska europskih poduzeća, a posebno MSP-ova, na tržište u partnerskim zemljama; poziva na snažne zaštitne mjere kako bi se osigurala potpuna usklađenost s međunarodnim pravilima, razvojnim ciljevima EU-a i standardima

EU-a u području ljudskih prava, okoliša, transparentnosti i održivosti duga;

96. poziva Komisiju i države članice da osiguraju potpunu transparentnost svih operacija koje podrazumijevaju zajedničko ili koordinirano djelovanje europskih agencija za kreditiranje izvoza i institucija za financiranje razvoja, uključujući putem objave kriterija za odabir projekata, korisnika i procjena učinka;

97. podsjeća da je EIB Global, razvojni ogranak Europske investicijske banke, jedan od ključnih provoditelja strategije Global Gateway te se stoga očekuje da će u svojim projektima primjenjivati najviše standarde transparentnosti i odgovornosti; potiče Komisiju i provedbene partnere da pravodobno objavljuju povezane informacije i učine ih pristupačnima; potiče Komisiju da maksimalno poveća suradnju s EIB-om kao bankom EU-a, što bi se trebalo odraziti u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru; potiče institucije za financiranje razvoja koje provode projekte u okviru strategije Global Gateway, kao što je EIB, da objavljuju sve procjene dugovanja povezanih sa svakim projektom; ponavlja svoj poziv da se EIB Global usmjeri na pravedan i održiv razvojni program u zemljama primateljicama;

98. ističe potrebu za povećanom upotrebom mješovitog financiranja i povlaštenih instrumenata, prema potrebi, kako bi projekti bili komercijalno održivi; pozdravlja napore EIB-a da dodatno poveća djelotvornost i pojednostavni postupke, među ostalim primjenom uzajamnog povjerenja s partnerima Tima Europa kad god je to moguće;

99. nadalje poziva na procjenu mjere u kojoj bi se sredstva službene razvojne pomoći mogla mobilizirati u okviru strategije Global Gateway uz potporu EIB-a kako bi se postigla i jasnija razlika između programa EU-a za konkurentnost iz izvora koji nisu obuhvaćeni službenom razvojnom pomoći i programa razvoja koji jesu; ističe da su potrebni posebni instrumenti za financiranje novih i inovativnih tehnologija i MSP-ova te da bi uz zajmove, instrumente za smanjenje rizika i mogući vlasnički kapital, trebala biti dostupna i bespovratna sredstva;

100. podsjeća da se, uz EIB Global, i druge multilateralne razvojne banke uključene u provedbu strategije Global Gateway moraju isto pridržavati visokih standarda transparentnosti i odgovornosti; ističe da bi sve multilateralne razvojne banke koje sudjeluju u operacijama u okviru strategije Global Gateway trebale dokazati dodanu vrijednost u pogledu razvoja, izbjegavati prakse koje povećavaju ranjivost zbog duga u partnerskim zemljama te uskladiti svoje financiranje s pravednim, održivim i lokalno korisnim razvojnim rezultatima; poziva Komisiju da osigura potpuno poštovanje tih načela;

°

° °

101. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi predsjedniku Europskog vijeća, Vijeću i Komisiji.